

זה הדרק

زوهدريخ ZO HADEREKH

גיליון 8, 20 בפברואר 2019

תקוות השותפות

אופטימיות בקרב ראשי חד"ש לגבי האפשרות להציג שוב בפני הבוחר רשימה משותפת

עשרות חברי מזכירות חד"ש דנו בדיווח ארוך ומפורט למדי שהגיש מנצור דהאמשה, מזכיר החזית המרכז את צוות המור"מ.

ערב הגשת הרשימות לוועדת הבחירות המרכזית הביע דהאמשה אופטימיות כי ניתן יהיה לגשר על הפערים שנתרו בין הצדדים.

עיקר הפערים – שאלת המועמדים שיוצבו במקומות 12 עד 15 ברשימה המשותפת שתוגש לכנסת.

ח"כ עאידה תומא-סלימאן (חד"ש), יו"ר הוועדה לקידום מעמד האישה ולשוויון מגדרי בכנסת היוצאת, הלוקחת חלק פעיל במו"מ, הוסיפה: "מי שזוכר איפה היינו לפני כמה ימים ואפילו בשבוע שעבר חייב להגיע למסקנה שעברנו כברת דרך כבררה".

לדבריה, "העמדה האחראית של חד"ש שגרסה שיש למצות את המשותף במקום לחפש את המפריד, היא הנכונה. ערב הגשת הרשימות אפשר להתרשם שתוך הפגנת רצון טוב מכל הצדדים – נגיע אל היעד".

"אני בטוח שנצליח להתגבר על כל המכשולים ונציג בפני הבוחר, שוב, את הרשימה המשותפת בבחירות לכנסת ה-21. זה רצונה של חד"ש, ולדעתי מדובר בכלי הפוליטי הנחוץ כדי להתמודד עם כוחות הימין המתאחדים. זו הדרך להציב אלטרנטיבה מאוחדת שתתן ביטוי לאוכלוסייה הערבית ולחוגים בקרב האוכלוסייה היהודית שמאסו בשלטון הימין" –

כך אמר ל"זו הדרך" יו"ר הרשימה המשותפת, ח"כ אימן עודה (חד"ש) בתום ישיבת מזכירות החזית שנערכה בחיפה ביום שלישי (19.2).

הישיבה דנה במו"מ המתנהל בין מרכיבי הרשימה השונים. בעת סגירת גיליון זה, טרם הושלם המשא ומתן בין ארבעת מרכיבי הרשימה.

לדברי ח"כ עודה, "הרשימה המשותפת תהפוך, אני מקווה, לגרעין המייסד של מחנה דמוקרטי יהודי-ערבי רחב ועוצמתי שיתייצב נגד הגזענות, האפליה והכיבוש ולמען צדק חברתי ושלוש צודק".

חייל בסדיר מסרב להמשיך ולשרת בצבא; חבריו יפגינו מחוץ לבסיסו

רומן לויין, חייל בשירות סדיר, מסרב להמשיך ולשרת בצבא הכיבוש. – הוא הודיע זאת השבוע למפקדיו, אשר בתורם הורו לו להתייצב ביום שני הקרוב (25.2) למשפט.

במהלך שירותו הצבאי הצטרף לויין לסניף ברית הנוער הקומוניסטי הישראלי (בנק"י) בתל-אביב. הוא בחן מחדש ולעומק את סוגיית כיבוש השטחים, הנמשך עשרות שנים, ואת דיכוייה של האוכלוסייה הפלסטינית. הוא גם נטל חלק במחאות בשטח נגד משטר הכיבוש שישראל משליטה על הפלסטינים בשטחים. חבריו בבנק"י הודיע שיפגינו יחד עם לויין בעת התייצבותו למשפט ביום שני הקרוב. מוזכ"ל המפלגה הקומוניסטית הישראלית (מק"י), עאדל עאמר, פרסם הודעת תמיכה בחייל הסרבן, בה הדגיש: "עמדתו הנחושה והאמיצה של החבר רומן ראויה לכל שבח. הוא בחר לעמוד לצד המדוכאים והנאבקים למען עצמאותם".

התשובה לחוק הלאום: שילוט עירוני בערבית בת"א-יפו

הישג לסיעת אנחנו העיר: שילוט עירוני מעתה גם בערבית בת"א-יפו. חבר מועצת העיר תל אביב-יפו מטעם אנחנו העיר וחבר סניף חד"ש ביפו, עו"ד אמיר בדראן, הצליח להעביר (18.2) במועצת העיר החלטה המחייבת כי שילוט חוצות ושילוט עירוני יופיעו גם בשפה הערבית. "זו התרומה שלנו למאבק בחוק הלאום", מסר חבר מועצת העיר לשעבר ופעיל חד"ש בתל-אביב, יואב גולדרנינג, שהשתתף בישיבת המועצה וסייע בניסוח ההצעה.

"בעידן שבו מנסים למחוק את השפה הערבית מהמרחב פעם אחר פעם, אנחנו נמשיך לפעול כדי להגביר את נוכחותה. זו זכותם של התושבים הערבים וזו חובתנו לפעול למען מרחב עירוני משותף ודו-לשוני, בתל אביב-יפו ובכלל", הוסיף בדראן.

(ידיעות אחרונות, 8.2)

פנוי להובלות או... הלך הזריר אצל העורב

"גורמים המקורבים לח"כ אורן חזן (הליכוד) פנו לעוצמה יהודית על מנת לבחון ריצה משותפת בבחירות הקרובות. זאת לאחר שבתוצאות הבחירות המקדימות בליכוד חזן לא הצליח להתברג במקום ריאלי ברשימה. גורמים בעוצמה יהודית אישרו את הפרטים ואמרו כי 'מתוך אחריות לקולות הימין האידאולוגי, אנו בוחנים אופציות רבות שיגדילו את קולות המחנה הלאומי'".

(ערוץ 7, 8.2)

דברים בשם אומרם

ביבי טוב למעסיקים

"בצמרת הכלכלית יש הסכמה מקיר לקיר – מנגידת בנק ישראל לשעבר קרנית פלוג ועד מנכ"ל משרד הבריאות הנוכחי משה בר סימן טוב, בעברו סגן הממונה על התקציבים באוצר – כי הבריאות מורעבת. אבל לאחרונה עלה בקרב בכירי משרד הבריאות רעיון חדש: החזרת המס המקביל, שאותו משלם דווקא המעסיק. המס הזה נקבע בשנת 1973, וחייב את המעביד להפריש שקל לבריאות לכל שקל של העובד. בימים שהיה בתוקף, המס המקביל מימן כחמישית מההוצאה הלאומית לבריאות. ואולם ב-1996, עם בחירתו לראשות הממשלה, נתניהו ביטל את המס המקביל בטענה שהוא תמריץ שלילי לתעסוקה ולצמיחה. מה שמילא את החסר הוא תקציב המדינה: אם ב-1995 מימנו המיסים הייעודיים ששילמו העובדים והמעבידים כ-42% מההוצאה לבריאות, והתקציב רק 23% ממנה, הרי כיום רק 24% מגיעים ממס הבריאות ו-38.7% מתקציב המדינה, הנתון בשליטתם המוחלטת של פקידי האוצר".

(אדריאן פילוט, "כלכליסט", 4.2)

פוצי מוצי

"ראש הממשלה יצא לאחרונה עם קמפיין חוצות, בין היתר, עם תמונה משותפת לו ולנשיא ארצות הברית דונלד טראמפ והכיתוב 'נתניהו, ליגה אחרת'. נשיא ארצות הברית דונלד טראמפ העלה בחשבון הרשת החברתית שלו את התמונה שהעלה ראש הממשלה בנימין נתניהו".

(רדיו "קול חי", 5.2)

סוג הידיעות שאפשר לקרוא רק ב"ישראל היום"

"ברור שיש בעיה של מיטות אשפוז בחדרי המיון, אבל צריך לזכור שאלו תמונות שאנחנו רואים כל שנה בחודשי החורף, והתקשורת שמחה להראות אותן. גם כדי להתנגח בי, ועוד ביתר שאת, כי אנחנו בתקופת בחירות. מצב הרפואה הישראלית מעולם לא היה טוב יותר, ואני מבטיח שבשנה הבאה המצב ישתפר".

(סגן שר הבריאות יעקב ליצמן, "ישראל היום", 5.2)

מפלגת מקופחים? מפלגת מבוססים!

"בנימין נתניהו הוא איש אמיד מאוד. גם רוב נבחרו רשימת הליכוד בפריימריז הם כאלה. סופית תם עידן מפלגת הליכוד כמפלגת המקופחים. כעת היא מפלגת המבוססים".

(סבר פלוצקר, "ידיעות אחרונות", 7.2)

למפלגת העבודה אין אפילו כבל הצלה

"מזכ"ל העבודה לשעבר, ח"כ איתן כבל, גורש הבוקר מבית המפלגה בתל אביב בידי אנשיו של יו"ר העבודה אבי גבאי, שנכח באותה עת במבנה. 'אני חבר כנסת של מפלגת העבודה, הייתי מזכ"ל המפלגה וזה הבית שלי. אין לכם זכות לסלק אותי מכאן, אמר כבל'".

מכתבים למערכת

בעתיקות כמו בחיים עצמם

מאמר נהדר פרסם אריאל דוד ב"הארץ" (14.1) תחת הכותרת "ישוב בן 1,200 שנה התגלה ליד מודיעין, אך איש לא יזכה לראותו". במאמרו חשף אריאל דוד התייחסות מזלזלת של השלטונות לממצאים הארכיאולוגיים מהתקופות הערביות והמוסלמיות בארץ.

תקופת הח'ליפות העבאסית (750-1258), המתוארת בכתבה, הייתה ברובה תקופה זוהרת, מפותחת ומתקדמת בראייה היסטורית.

נחשפתי מפייהם של ארכיאולוגים ליחס זה של הרשויות כלפי ממצאי התקופות הללו. הסיבה העיקרית לניסיון למחוק מההיסטוריה את תקופת השלטון המוסלמי בארץ היא דווקא יחסו המכבד של שלטון זה ליהודים ולנוצרים. השלטון המוסלמי התייחס לנוצרים וליהודים כשותפים, ולא כאויבים. לכן מי שחותר להתגבר על הניכור בין שני העמים בארץ יחתור דווקא ללמוד מהניסיון ההיסטורי הזה.

ארכיאולוגים, כתב דוד, "חשפו בתים מפוארים מעוטרים בפסיפס וקשתות, בארות מים מטויחות, בתי בד ובתי מלאכה לזכוכית בני כאלף שנה". האם ממצאים אלה אינם ראויים ומצדיקים מקום מפגש נאור לתלמידים יהודים וערבים (בני כל הדתות) בארץ?

"החוקרים חשפו גם משקולות זכוכית ועליהן כתובות בערבית. המשקולות שימשו לשקול מטבעות בדיוק גדול, ודומה שחלק מאחת הכתובות מצטט פסוק מהקוראן", המשיך אריאל בכתבתו. לדבריו, "נוצרים ומוסלמים חיו באותו יישוב משגשג". חשוב ללמוד מההיסטוריה, וללמוד לגבי המציאות כעת בערים מעורבות, כמו למשל בחיפה בה חיים יחד יהודים, מוסלמים ונוצרים בעיר משגשגת.

המאמר של אריאל יכול לסייע במיוחד למורים במאמצייהם לחנך את תלמידינו לערכי הקיום המשותף.

בהקשר זה אני מצטרף לקריאתה של הגברת מריון סטון, המצוטטת בכתבה: להפסיק את הרס היישוב הקדום מתקופת הח'ליפות העבאסית ולהכשיר את האתר למבקרים. זה פשע – להרוס אתר היסטורי זה.

מופיד צידאוי, ערערה

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל
zohaderekh@gmail.com
 או לחיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

המדינה היא אני: בחירות בצל משפטי נתניהו

ועוד נקודות לקראת הבחירות לכנסת ה-21

לואי ה-14, "המדינה היא אני" (ציור: ניקולאס רנה ג'וליון)

מאת אבישי ארליך

1. ראש הממשלה בנימין נתניהו אינו הראשון משועי הארץ לעמוד לדין. קדמו לו נשיאים, ראשי ממשלות ושרים ססרו. אך הוא הראשון המגלה נכונות לשבור את מכנה המשטר לצרכי האישיים. עקרונית, העובדה שראשי המדינה עומדים לדין, אם כי לא על פשעי מלחמה, היא חיובית.

לא צריך להגזים בתפארת שלטון החוק אצלנו, שהרי הוא מפיקע, מנשל, עוצר ומלכין חטאים פוליטיים רבים. אך אוטונומיית הרשות השופטת היא, לצערנו, המפלט האחרון שנותר למאבק בדרכים חוקיות. הנחישות שמראה הימין להכפיף את מערכת המשפט לממשלה, בעיקר סביב חוקיות הכיבוש וחוקיות המאבק נגדו, מראה שזו מקשה עליו מאוד. עלינו להגן על המרחב הדמוקרטי תוך ביקורתיות כלפיו.

חשוב גם להזכיר שוב ושוב כי הבחירות שהושלכנו לתוכן לא היו הכרחיות לחברה באפריל דווקא. נתניהו הכריז על הקדמת הבחירות בגלל האפשרות שיוגש נגדו כתב אישום על עבירות שוחד והפרת אמונים. הוא חותר להשתמש בבחירות כדי לדחות את המשפט (לחץ על היועמ"ש מנדלבליט), להטות את תוצאותיו (השפעה על השופטים אם יזכה באמון הציבור), או לבטלו כליל (נוסח "החוק הצרפתי").

קו המערכה העיקרי שמכתיב ביבי בבחירות הוא בעד או נגד ביבי. לא המדיניות שלו מוצבת במוקד, כי אם פולחן אישיותו: קמפיין הבחירות שלו סובב סביב האמון העיוור בו, בניקיון כפיו, במנהיגותו ובייחודו. לחשבון הוצאות המדינה בגלל נתניהו יש לזקוף לא רק את הסיגרים, השמפניה, המטוס המלכותי ושכר עורכי הדין אלא גם את הוצאות הבחירות.

2. בשבועות האחרונים ניסו הרשימות המתחרות ליצור "חיבורים" ולרכוש דמויות בכירות ובחירות כדי להגדיל את סיכוייהן. בשלב זה בולטות ההשלכות של אחוז החסימה הגבוה, שהוקפץ ב-2014 ל-3.25% ביוזמת אביגדור ליברמן, שקיווה להיפטר כך מחד"ש ומהרשימות הערביות.

בין חמש לשש רשימות, שערכן לפחות 13 מנדטים, מתנדנדות סביב אחוז החסימה. מבחינת הרכבת קואליציה, מדובר בהפרש בין קואליציה בראשות נתניהו לבין קואליציה אלטרנטיבית. מאמצי החיבור בין רשימות כדי "להיכנס", מנגד, מעמעמים את ההבדלים האידיאולוגיים ביניהן ומחריפים את המאבק על חלוקת תיקים וכיסאות.

3. לגבי מפלגת חוסן לישראל בראשות בני גנץ, דומה כי רכישותו של אבי ניסנקורן (ר' ע' 4) אפשרה לגנץ לרכוש במיקור חוץ, הישר מהמדינה, מכונת ארגון מוכנה ללא צורך בתשתית מפלגתית. ניסנקורן החליט מצדו, כנראה, שהוא יוכל להיכנס לממשלה בלי צורך במתווך בדמות שר האוצר כחלון. חוסן לישראל נראית עתה כמפלגת "אינסטנט": ללא מצע, ללא חברים, עם מנהיג סינטי חסר ניסיון פוליטי וכנראה גם קצרת מועד. היא בנויה כמפלגת שלטון, ולכן תשב בממשלה או שהיא תתפרק. גם מפלגת העבודה בראשות אבי גבאי תתפלג כנראה אם תיאלץ לשבת בממשלת נתניהו, או אם תנחל מפלה בבחירות.

כיוון שביבי הכתיב את מועד הבחירות ואת הנושאים העיקריים, קו השבר במערכת הבחירות, חוץ ממלחמה או אירוע פתאומי, יהיה פרסום חוות דעתו של מנדלבליט.

אם אכן יפרסם מנדלבליט חוות דעת מחמירה, המערכת הפוליטית תעסוק אף יותר בכשירותו של נתניהו להמשיך לשמש כראש ממשלה תוך כדי משפט. לגבי מפלגות המרכז (חוסן לישראל, יש עתיד והעבודה), הכרעתו של מנדלבליט תחריף מבחינתן את דילמת הישיבה בקואליציה עם נתניהו.

4. שני נושאים מדיניים אחרים שיכבדו בבחירות וישפיעו עליהן – הם החרפת העימות עם איראן ושלוחותיה בסוריה, לבנון ועזה, וכן "תכנית השלום" (תכנית המאה) של טראמפ וקושונו. הנושא האיראני מגביר את השיא המיליטריסטי בישראל: הימין החדש ישתמש בו נגד ביבי מצד אחד, וגנץ-יעלון על "מומחיותם" הצבאית, מצד שני.

שיח זה מציג את חוסן לישראל כמשלימה לביבי ולא כחלופה. ואכן, בנאומו במינכן השבוע (17) הצהיר גנץ כי "בעניין איראן אין ימין ואין שמאל" והוא "עומד לצד ראש הממשלה". לגבי "תכנית השלום", לבקשת נתניהו השהה הנשיא טרמפ את פרסום תכניתו כדי שלא תאפיל על סדר היום של נתניהו במערכת הבחירות.

5. כינון הרשימה המשותפת ב-2015 היה כורח המציאות בגלל העלאת אחוז החסימה. הרשימה המשותפת ביטאה בגרות פוליטית של הפלסטינים אזרחי ישראל נוכח המתקפה האנטי-דמוקרטית, שמאז נתגבשה ונוסחה בחוק הלאום.

הרשימה המשותפת לא התקדמה מעבר לבלוק טכני ולא הצמיחה שיתוף פעולה יומיומי בין הכוחות השונים שהרכיבו את הרשימה. ישיבתה של חד"ש עם מפלגה לאומית ומפלגה אסלאמיסטית מדגישה את ייחודה של חד"ש כמפלגה ערבית-יהודית הפונה אל כלל החברה הישראלית על שני עמיה ורבודה האתניים, הדתיים והמגדריים מתפישת עולם מעמדית ושוויונית.

עיני קיבל את ראשות ההסתדרות בירושה מעמיר פרץ, שבתחילת הקדנציה היה חבר בעבודה, אך הקים מפלגה משלו (עם אחד); אותה נטש כדי לשוב למפלגה העבודה; אותה נטש לטובת קדימה; ואז נטש אותה כדי לשוב למפלגת העבודה; ותוך כדי פרש מההסתדרות במהלך כהונתו. אגב, פרץ קיבל את התפקיד בירושה מאיש העסקים חיים רמון שרץ ברשימה עצמאית נגד העבודה (ובתמיכת מנהיגה יצחק רבין). הוא נבחר ליו"ר ההסתדרות ופרש ממנה לאחר שנה וחצי. גם הוא פרש מהעבודה והצטרף לקדימה. מבולבלים?

קיצור תולדות יושבי ראש ההסתדרות מאז רמון ועד ניסנקורן הוא פשוט: אחד-אחד הם עוזבים את תפקידם כדי "לעשות לביתם" (תוך הפיכתם למעסיקים, כגון עיני) או לזכות בתפקידים פוליטיים בכירים בממשלות השונות.

לא חשוב במיוחד לאיזה מותג מפלגתי הם שייכים. לכולם אידיאולוגיה משותפת: הם סוגדים לקפיטליזם, בזים לשוויון החברתי וסולדים מכל עיסוק הקשור במאבק בכיבוש. קרי: כולם פונקציונאליים עד מאוד עבור כל ממשלות ההון והכיבוש, וככלל יעדיפו את האינטרסים של בעלי ההון על פני האינטרסים של מעמד העובדים.

לכל אחד רגע שיא וזכור משלו: רמון קידם חוזים אישיים בתוך ההסתדרות ומחוצה לה; פרץ התנגד ברפיסות למדיניות הכלכלית והחברתית הניאו-ליברלית של שר האוצר בנימין נתניהו, וזאת על יסוד "הבנות", שהוטרפו מהציבור, עם ראש הממשלה דאז אריאל שרון; עיני חתם על הסכמים קיבוציים לרעת העובדים; וניסנקורן מתפאר בכך שנתן ידו להפרטות הגדולות שנעשו בשנים האחרונות במשק הישראלי, ובייחוד הפרטת הנמלים והחשמל.

לעובדות ולעובדים מגיעה הנהגה טובה יותר, הנהגה שתשרת את האינטרסים שלהם ולא את האינטרסים האישיים של היו"רים הבאים וההולכים. אלה שמשרדיהם בקומה החמישית של מטה ההסתדרות ברחוב ארלוזורוב שבתל אביב, בזה אחר זה הם יורקים לבאר ממנה הם שותים.

נמרוד עובד

מרצ ויתרה על המאבק בכיבוש ועוד שתי הערות

שלוש הערות לגבי תוצאות הפריימריז במרצ: ראשית, למרות הדיבורים על "הרחבת השורות", הרביעייה הפותחת במרצ נותרה כשהייתה. תמר זנדרברג, אילן גילאון, מיכל רוזין ועיסאוי פריג' ימשיכו לכהן כחברי כנסת. למרבה האירוניה, דווקא מתנהו של גילאון (שהתנגד נחרצות לקיום פריימריז פתוחים) – ניצח בגדול.

שנית, התוצאות מלמדות על כך שבמרצ בחרו להתמרכז ולדחוק את המאבק בכיבוש הצידה. מוסי רו וגבי לסקי, שני הסממנים השמאליים המובהקים של מרצ בכל הנוגע למאבק בכיבוש ובאפרטהייד, נתברגו למקומות לא ריאליים ברשימה. שלישיית, יש לזכור כי למרות שנבחרו שני ערבים בחמישייה הראשונה של מרצ, היא עדיין מפלגה יהודית-ציונית ולא יהודית-ערבית. אין ולא תהא שותפות יהודית-ערבית בתוך מפלגות הממסד הציוניות.

מרצ היא שותפה למפעל הנישול הציוני כל עוד היא חברה במוסדות הציוניים העולמיים. וכמו שאר המפלגות הציוניות, גם היא מחזיקה בתפישת עליונות יהודית במדינת ישראל (גם אם באופן מתון ביחס למפלגות הימין). דרך אגב, מועמדה הערבי-דרוזי החדש, עלי סלאחה, אף נוטה להתפאר באחוזי הגיוס הגבוהים של בוגרי בית הספר שניהל בבית ג'אן.

יוסף לאור

גנץ וניסנקורן: על מי הם צוחקים? (צילום: חוסן לישראל)

הלך הניסנקורן אצל הגנץ

ההסתדרות נחלטורה

יו"ר ההסתדרות אבי ניסנקורן יעזוב את תפקידו ויצטרף למפלגת חוסן לישראל בראשות בני גנץ. המפלגה מסרה (16.2) כי ניסנקורן ישתלב "בצמרת הרשימה". באחרונה ניהל גנץ מגעים עם יו"ר ההסתדרות לצד מגעיו עם מפלגת כולנו בראשות משה כחלון ועם מפלגת גשר בראשות אורלי לוי-אבקסיס.

גנץ הגדיר את ניסנקורן "מנהיג חברתי חשוב", וטען כי הצטרפותו היא "נדבך מרכזי בהפיכת המפלגה למי שמייצגת את מעמד הביניים, המתמודד עם יוקר מחיה טורפני, תורי ענק במערכת הבריאות וכישלון מהדהד ביכולת להשיג קורת גג". גנץ אף טען, בהמשך לאמירתו של חבר מפלגתו יועז הנדל ("נקדם קפיטליזם עם חמלה"), כי "חוסן לישראל-תל"ם תקדם מדיניות של כלכלה חופשית עם דאגה לחלש וצמצום הפערים החברתיים, ואבי יעמוד בחזית העשייה". במילים אחרות ובעברית פשוטה: גנץ הבטיח לו תיק בכיר.

ניסנקורן היה עד לא מזמן חברו הטוב של "שר האוצר החברתי ביותר בתולדות מדינת ישראל" (כהגדרתו), משה כחלון. לפני מספר שנים, בפברואר 2016, הצטרף למפלגת העבודה לקראת הבחירות בהסתדרות שנערכו במאי 2017. בבחירות אלה התמודד ניסנקורן על כהונת היו"ר מול ח"כ שלי יחימוביץ', אף היא חברת מפלגת העבודה.

לו היה זה מקרה חד פעמי, זה אולי היה מצחיק: ניסנקורן הוא עורך דין שקיבל את הנהגת ההסתדרות בירושה מקודמו בתפקיד, עופר עיני, שבעצמו פרש ב-2014, שנתיים לאחר הבחירות להסתדרות בהן נבחר שוב ליו"ר.

רפובליקת אינטל: ישראל כניאו-קולוניה

מאת אפרים דויד

שדווקא מדינת ישראל נושאת בהשקעות הכרוכות בכך? בהקשר זה, מדוע בכלל החליטה אינטל להקים מפעל בישראל? בעידן שלנו אין סודות. על כך אפשר ללמוד מדבריה של מירב קינן, העומדת בראש איגוד חברות ההיי-טק בהתאחדות התעשיינים ("גלובס", 11.2): "בשורה התחתונה, אינטל השקיעה פה כי ישראל מוכנה לשים יותר כסף ממדינות אחרות. הם הסתכלו איפה הכי משתלם. אם ישראל הצליחה לעבור את אירלנד ומדינות אחרות, ברמת המיסוי וברמת הכסף שהיא מוכנה לתת להשקעה, דהיינו שאם ישראל באמת מתכוונת לתת 4 מיליארד שקל ולשמור על רמת מיסוי נמוכה, משתלם להם להקים את זה [את המפעל, א"ד] פה".

להפיכתה של מדינת ישראל לקופה ב' של ענקית ההיי-טק האמריקאי, יש גם פן אידיאולוגי. "אינטל היא חברת חדשנות; ישראל היא אומת החדשנות. השותפות עם אינטל היא אדירה ואנו מצפים להרחיב אותה יותר. כולם היום משקיעים בישראל במחקר ופיתוח, אבל אתם שונים כי אתם משקיעים לא רק במחקר ופיתוח אלא גם בייצור וייצוא. זה כמובן חשוב מאוד לישראל. אנחנו מעריכים כי השותפות בין חברות ישראליות לאינטל רק תגדל" – כך אמר בנימין נתניהו למנכ"ל אינטל, בוב סוואן, בעת שנועד עמו בלשכתו בירושלים.

בשיחה על הגותו של פרנץ פאנון שנערכה בגדה השמאלית לפני כמה שבועות עסקתי במושג "ניאו-קולוניאליזם". ז'אן-פול סארטר היה מי שטבע את המושג ב-1956. חברו פאנון עשה בו שימוש לעיתים קרובות.

זאת, על מנת להזהיר מפני תהליך הפיכת המושבות האירופיות לשעבר ("הקולוניות") באפריקה ל"ניאו-קולוניות" לאחר עצמאותן. קרי, מדינות שהן עצמאיות אך עודן תלויות צבאית, פוליטית ובייחוד כלכלית במעצמות האירופיות.

שערויית המענק שמדינת ישראל עומדת להעניק לחברת האמריקאית אינטל, מוכיחה שניאו-קולוניה איננה רק רפובליקת בנות במערב אפריקה או במרכז אמריקה. גם "אומת חברות ההזנק" יכולה להיות ניאו-קולוניה.

אינטל מעסיקה 11,700 עובדים בישראל ו-1,100 בחברה הבת "מובילאיי". הייצוא שלה מישראל ב-2018 היה 3.9 מיליארד דולר. סכום זה גדול ב-300 מיליון דולר בהשוואה ל-2017.

הנהלת אינטל העולמית הודיעה בסוף ינואר שהחליטה להשקיע כאן 40 מיליארד שקל. למימון השקעה זו,

החברה דרשה ותקבל מהאוצר תמיכה של 3.5 מיליארד שקל, וחבות מס חברות של 5%. אלה הטבות משמעותיות, במיוחד בהינתן שהיא התחייבה להגדיל את מספר העובדים ב-1,000 בלבד. כך, מקום עבודה חדש אחד באינטל יעלה לאוצר המדינה (לנו, האזרחים) כ-3.5 מיליון שקל (כמיליון דולר).

יצוין ששיעור מס של 5% הוא הטבה משמעותית, שכן שיעור מס החברות בישראל הוא 23%. אינטל, הנהנית מהטבות מס במקומות שונים בעולם, משלמת בממוצע מס בשיעור של 13.5%. אבל איך ייתכן שהשקעה של 40 מיליארד שקל, הכוללת הקמת מפעלים, קווי ייצור, תשתיות, מחקר ופיתוח, תיצור רק אלף מקומות עבודה נוספים? בעולם, חברות שמשקיעות סכומים דומים מעסיקות רבות עובדים. עד היום השקיעה אינטל עשרות מיליארדי שקלים והיא מעסיקה בארץ 11 אלף עובדים. אז איפה הפרופורציה? השקעה נוספת של 40 מיליארד תגדיל את מצבת העובדים של החברה באלף בלבד?

האם ייתכן שחברת הענק מבלפת? במילים אחרות, האם היא עושה את מה שעשה תאגיד טבע בזמנו - כלומר, מקבלת מהממשלה הטבות ענקיות בדמות מענקים (ולא הלוואות) והנחות מפליגות במס – השוות לשכר עובדיה? האם ישראל משלמת בפועל את שכר עובדי אינטל, בעוד שזו מוציאה את הרווחים למקלטי מס ברחבי העולם?

הפרשה מעוררת שאלה חשובה לא פחות: לפי דוחות שפורסמה בבורסה האמריקאית, אינטל בצרות. אמנם היא חברה שעדיין מרוויחה היטב, אבל כדי לשמור על מעמדה עליה לשנות את האופק הטכנולוגי ולחדש את מוצריה. הייתכן

קריית גת ואינטל

מפעל עשיר בעיר ענייה

מפעל אינטל ממוקם בקריית גת. כל העומד בפתח המפעל מבחין בקווי האוטובוס המובילים מדי יום את העובדים הביתה: מרעננה בצפון ועד לעומר בדרום. למה העובדים נוסעים רחוק כל כך? הרי המפעל שוכן בצמוד לעיר. מבירור עולה כי אינטל מעסיקה רק כמה מאות מתושבי העיר, רובם בתפקידים של הסעדה, ניקיון ואבטחה.

להשקעות העבר של אינטל, למיליארדים שמדינת ישראל העניקה לאינטל בקריית גת, אין השפעה ניכרת על הרמה הסוציו-אקונומית של אוכלוסיית העיר. כך עולה מניתוח המדדים החברתיים-כלכליים שפרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בחודש שעבר. לפיהם, לאורך 20 השנים האחרונות לא השתנה הדירוג העירוני של קריית גת והיא נותרה ברמה חברתית-כלכלית מספר 4.

כך למשל, במדד לשנת 1999 דורגה קריית גת במקום 100; ב-2003, הגיעה קריית גת למקום 94 במדד; ב-2008 העיר ירדה למקום ה-97; בדירוג 2013 שוב הידרדרה קריית גת למקום ה-100, רק כדי לשפר מעט את מקומה בדירוג האחרון שפורסם, לשנת 2015, שבו היא הגיעה למקום 98.

40 שנה למהפכה באיראן

שיחה עם מוחמד אומידבר, דובר טודה, מפלגת הקומוניסטים של איראן, חבר הלשכה הפוליטית ועורך ביטאונה

מדוע וכיצד הייתה ידם של כוחות האסלאם הפוליטי על העליונה? מדוע כשלו כוחות מהפכניים אחרים, חילוניים, בבלימתם?

הטענה של השלטונות הנוכחיים באיראן היא שהעם האיראני יצא לרחובות כדי להפיל את משטרו של השאה וביקש בהמוניו לכוון את "שלטון האסלאם".

במציאות, למהפכת 1979 היה הקשר חברתי ומעמדי ברור, והעם דרש קודם כל להשתחרר מההשפעה ההרסנית של

האימפריאליזם בארצנו, להבטיח את עצמאותה הכלכלית והפוליטית של איראן, ולבצע דמוקרטיזציה של החיים הפוליטיים והתרבותיים של החברה.

אבל את המהפכה של 1979 הובילו בסופו של דבר כוחות דתיים רדיקליים. הסיבה העיקרית לכך היא, שמיד לאחר ההפיכה שארגנו שירותי הביטחון של ארה"ב ב-1953, שהקימה מחדש את משטר השאה, כוחות השמאל דוכאו באכזריות.

מפלגת טודה (ר' לוגו שלה לעיל), הכוחות הלאומיים, ובהמשך גם כוחות הגרילה (לרבות הפדאיון והמוג'אהדין) – סבלו כולם

מדיכוי חריף של כוחות הביטחון של השאה. לעומת זאת, ראו משטר השאה וכוחות הביטחון שלו במוסדות הדת ובמסגדים כלי חשוב בהתמודדות מול תנועות השמאל והקומוניסטים.

ואכן, ממכתבים שהחליפו הנשיא האמריקאי דאז ג'ימי קרטר והמנהיג הדתי עלי חמינאי עולה, כי ארצות הברית מוכנה הייתה לסבול את השלטון האסלאמי, בתנאי שיתחייבו האייתולות להקהות את השפעתה של המפלגה הקומוניסטית באיראן בעידן שלאחר המהפכה.

מדוע כשלה מהפכת 1979 לחולל שינוי מהותי? האם היה הדבר בלתי-נמנע? האם כוחות מהפכניים אחרים, כולל מפלגת טודה, יכולים היו לפעול אחרת ולשנות את כיוון המהפכה?

המהפכה האיראנית השלימה בהצלחה את השלב הפוליטי הראשון שלה – הפלת המשטר הרודני של השאה. למפלגתנו היה ברור כי על מנת שהמהפכה תצליח, עליה לעלות שלב, ולהחליף גם את הסדר החברתי-כלכלי. לצערנו, הרפובליקה האסלאמית של איראן ירשה את הסדר הכלכלי והחברתי

מה היו גורמי המפתח בשנים האחרונות של שלטונו של השאה שהובילו למהפכת 1979 באיראן?

מהפכת פברואר 1979 באיראן החלה כמהפכה לאומית ודמוקרטית. זו דוגמא להתקוממות חברתית המונית בנסיבות המיוחדות של צמיחת הקפיטליזם באיראן.

בשנות ה-60 וה-70 סבלה החברה האיראנית ממשבר מבני עמוק בשל הרחבת יחסי הניצול הקפיטליסטיים. נציגי המעמד הבורגני שלטו בחיים הפוליטיים והכלכליים של המדינה.

ההשפעה הגוברת של ההון האימפריאליסטי בכלכלה האיראנית, יחד עם מדינת משטרה שחתרה לשמור על משטר השאה הרודני, גרמו למעמד הביניים לרדת מנכסיו עוד ועוד.

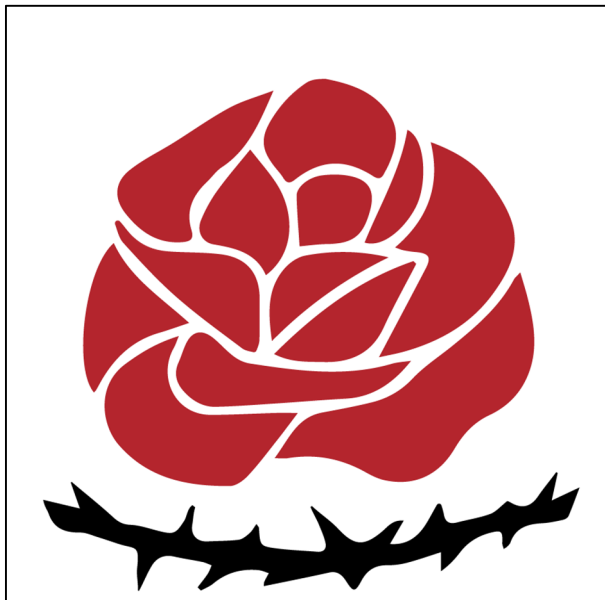
מצב זה הוביל גם להיחלשות המעמד הכלכלי של הבורגנות הלאומית. ראוי לציין כי באותה תקופה מעמד הפועלים חווה צמיחה צנועה, עקב הגירה של מספר גדול של אנשים מאזורים כפריים לערים כתוצאה מרפורמות הקרקע שהמשטר הנהיג כדי לחסל את האיום של בעלי קרקעות אמידים על השאה. כל אלה העניקו למעמד הפועלים הגדל משקל חברתי חשוב במבנה המעמדי של החברה שלנו. מהפכת 1979 נבעה

ממשברים חברתיים-כלכליים חמורים ומהסתירות המעמדיות שנוצרו מתוך דיכוי מעמדי חריף ושלטון פרו-מערכי. המהפכה האיראנית גייסה מיליוני אנשים נגד המשטר: עובדים, איכרים וזעיר בורגנים.

הרוב המכריע של הציבור תמך במהפכה ובהפלת משטר השאה. מיליונים פקדו את הרחובות. מה היו דרישות המפתח של ההמונים במהפכת 1979? האם מדינה תיאוקרטית הייתה אחת מהן?

כאמור, מגוון רחב של כוחות חברתיים – ממעמד הפועלים ועד הבורגנות הלאומית, לרבות מעמד הביניים והבורגנות הזעירה – השתתפו במהפכה מתוך תפישות עולם שונות ותכנון תכניות שונות.

הסיסמה העממית המשותפת הייתה "חופש, עצמאות וצדק חברתי". זו גם הסיסמה של המפלגה שלנו עד היום. הכוחות הדתיים התעקשו להוסיף את הדרישה לכוון "רפובליקה אסלאמית" לדרישת העם ולסיסמאות המהפכה, מבלי לחשוף בפני הציבור את משמעותה בפועל או את מאפייניה של אותה רפובליקה שעתידה לקום.

מאז, החריפו התנאים החברתיים-כלכליים באיראן ושיעורי העוני הם חסרי תקדים. לפי הערכות, כ-40% מהאוכלוסייה נמצאת מתחת לקו העוני. זאת, בעוד שהממשטר הרוויח מעל ל-800 מיליארד דולר ממכירת נפט בשלושת העשורים האחרונים.

אנו עדים עתה לרדיקליזציה של העם האיראני. בסוף 2017 ובמהלך 2018 נערכו פעולות מחאה ב-80 ערים איראניות שהממשטר דיכא בפראות. בשלושת החודשים האחרונים התקיימו שביתות ממושכות של עובדים בענפי מפתח כגון פלדה, רכב וחקלאות בדרום המדינה. אנשים דורשים לשים קץ למדיניות הניאו-ליברלית הנוכחית המאופיינת בהפרטות, במדיניות צנע ובשחיתות.

גם מחוץ לאיראן, יש הרואים ברפובליקה האסלאמית דווקא כוח בעל מאפיינים מתקדמים שמטרתו להגן על הריבונות הלאומית מפני האימפריאליזם האמריקאי. כיצד אתה מסביר זאת?

אחד המוטיבים המרכזיים של המהפכה היה התנגדות לאימפריאליזם, ובייחוד לארה"ב שהתערבה בארצנו פעם אחר פעם ובזזה את המשאבים הלאומיים שלנו, לרבות נפט וגז. המנהיגים הדתיים השתמשו בסיסמאות אלה, שנתפשו בעיקר כסיסמאות שמאליות, כדי לבסס את מעמדם בתנועה המהפכנית באיראן.

ואולם, הסיסמאות האנטי-אמריקאיות שלהם אינן נגזרות מתפישתנו. השקפתנו לגבי התפקיד ההרסני של ההון הבינלאומי גורסת שכוחות אנטי-אימפריאליסטיים צריכים להתאחד ולעבוד יחד כדי לבנות עולם אחר. לעומת זאת, המודל הכלכלי של המשטר באיראן הוא קפיטליזם ניאו-ליברלי עטוף בסיסמאות אסלאמיות ריקות. כמו כן, עבור המשטר האיראני, הגברת השפעה באזור ובניית אימפריה אסלאמית אזורית ממלאות מקום עיקרי במדיניות החוץ.

הממשל האמריקני נוקט עתה בגלוי במדיניות של שינוי משטר באיראן. מה עמדת המפלגה לגבי האפשרות של התערבות חיצונית כזו?

בגילוי דעת של הוועד המרכזי של טודה, שראה אור ב-1 במאי 2018, הצהרנו כי התיאום המדיני והביטחוני בין שלטונות סעודיה, ישראל וארה"ב הוא מקיף וחזק מבעבר. ציינו גם כי הסיכון לעימות צבאי ישיר בין ישראל לאיראן גבוה כעת מאי פעם.

המדינה שלנו, והמזרח התיכון כולו, מתמודדים שוב עם איום רציני וחמור ביותר של סכסוכים צבאיים שיהיו להם השלכות חמורות על איראן ועל האזור. המדיניות ההרסנית של ארה"ב, ישראל וסעודיה לא רק שלא תוביל לשחרורה של איראן מטלפי המשטר התיאוקרטי הנוכחי, אלא בדומה למלחמת איראן-עיראק יהיו לה השלכות מזיקות מאוד על עמנו ועל התנועה העממית שדורשת חופש.

מאבקו של העם האיראני להחליף את השלטון הרודני ולכונן משטר לאומי ודמוקרטי כדי להבטיח דמוקרטיה, עצמאות וצדק חברתי אינו בר השגה באמצעות התערבות צבאית הרסנית של טראמפ, נתניהו ובן-סלמאן.

בזמנים קריטיים אלה, המשימה החשובה ביותר שלנו היא לארגן ולגייס את כל הכוחות שוחרי השלום והדמוקרטיה באיראן ובעולם כולו כדי למנוע עוד מלחמה הרסנית באזורנו.

פורסם במקור באתר "סולידנט"

שקדם לה.

דרשנו אז להלאים את הבנקים ואת החברות הרב-לאומיות, כמו גם לבצע רפורמה רחבה בבעלות על הקרקע. האימפריאליזם האמריקאי וכוחות הריאקציה המקומיים המשיכו לבחוש בנעשה באיראן, גדעו את המהפכה באיבה והכשירו את הקרקע לחומייני ולאנשיו לעצור את התכניות הללו ולהקים משטר תיאוקרטי ורודני.

באותה עת, מודעת לאתגרים שעמדו בפני המהפכה, קראה מפלגתנו להקים חזית עממית יחד עם כוחות מהפכניים אחרים, כדי לוודא שהתנועה המהפכנית לא תיפגע או תיעצר. ואולם, הדבר לא התרחש בשל פערים פוליטיים משמעותיים בין כוחות אלה.

ברור עתה, כי לו הצליחו כוחות השמאל הדמוקרטי להתאחד, אפשר היה לשנות את מאזן הכוחות הפוליטי במדינה ולהוביל לתוצאה אחרת. כוחות הריאקציה הצליחו, בתוך שלוש שנים, לתקוף את הכוחות השמאליים והדמוקרטיים בזה אחר זה ולבסס משטר אבסולוטי באיראן.

מה עמדתה של מפלגת טודה לגבי תוצאות המהפכה בכל הנוגע לדמוקרטיה, לשוויון מגדרי, לזכויות המיעוטים האתניים והדתיים ולזכויות העובדים באיראן?

40 שנה עברו מאז המהפכה, ובאיראן יש משטר עריצות, שאינו שומר על זכויות אדם. בעשורים האחרונים אנו עדים לחוקים המגבילים את זכויות הנשים ומקבעים את מעמדן כאזרחיות סוג ב'. זאת, למשל, באמצעות חוקים המתירים נישואי קטינות החל בגיל 11, כמו גם אכיפת הפרדה מגדרית במוסדות ציבוריים כמו בתי ספר, אוניברסיטאות ובתי חולים. המשטר הנוכחי באיראן אף פגע בזכויות היסוד של המיעוטים האתניים, הלאומיים והדתיים. גם יחס המשטר לזכויות עובדים ואיגודים מקצועיים נותר מזעזע כפי שהיה יחס המשטר שקדם לו. מנהיגי איגודים מקצועיים רבים נכלאים או מוגלים. המדינה מגבילה פעילות איגודים מקצועיים ולעתים נאלצים אנשיהם לרדת למחתרת.

כמו כן, המשטר מעולם לא הכיר בזכות של האיגודים המקצועיים לפעול. הוא מתיר רק למועצות העבודה האסלאמיות, או לגופים משותפים של המעסיקים, נציגי הממשלה והעובדים לפעול. כך מפר המשטר את האמנות של ארגון העבודה הבינלאומי.

במהלך 40 השנים האחרונות דורשות תנועות חברתיות רבות שינוי באיראן. האם התנועות הללו שואפות לתקן את המערכת באופן מינורי, או שמא הן מכוונות לשינוי מהותי יותר בסדר החברתי?

בשני העשורים האחרונים קמו באיראן תנועות חברתיות רבות. הן דרשו שינוי באופן שבו איראן נשלטת ומתנהלת. ב-1997 מונה מוחמד ח'אתמי לנשיא איראן. הוא הבטיח רפורמה בחוק ובמשפט, ומאחוריו עמד כוח חברתי רב-עוצמה, לרבות תנועות חברתיות וארגוני נשים, נוער וסטודנטים. ח'אתמי השיג למעלה מ-20 מיליון קולות בבחירות, אבל הבטחות ממשלתו לא מומשו.

אך ח'אתמי היה שבו באמנותו העמוקה כי השינוי יוכל להתממש רק כאשר יתיר זאת "המנהיג הדתי העליון", וכי אל לשינוי פוליטי לחצות את "הקווים האדומים" של הרפובליקה האסלאמית. במשך שמונה שנות נשיאותו של ח'אתמי, למרות הפוגה מסוימת בעוצמת הדיכוי, לא חל שינוי ממשי והמשטר הצליח לנטרל את שאיפות השינוי של התנועות החברתיות.

ניסו לפוצץ נוס של חד"ש

בבחירות המוניציפליות האחרונות בראש רשימת חד"ש בסכנין. הוא קרא להמשיך ולקיים את הרשימה המשותפת על כל מרכיביה בבחירות לכנסת הקרובות.

ראשון הדוברים היה מזכ"ל המפלגה הקומוניסטית הישראלית (מק"י), עאדל עאמר, שהתייחס למקומה הנכבד של סכנין במאבק לשוויון האוכלוסייה הערבית בישראל ולתפקידה החשוב של מק"י ביום האדמה. נוסף לכך, עאמר שיגר ברכה לעם בוונצואלה "המתמודד עם האיומים הצבאיים של האימפריאליזם

קבוצה של אנשי ימין התפרצה בשבוע שעבר (13.2) לאסיפת בחירות של חד"ש בתל-אביב בהשתתפות חברי

הכנסת איימן עודה, דב חנין והמועמד ד"ר עופר כסיף. את הערב, שנערך במועדון הגדה השמאלית בלב העיר בהשתתפות למעלה מ-150 אורחים, פתחה מזכירת חד"ש בתל-אביב, עו"ד נועה לוי, שהתייחסה לאתגרים העומדים בפני החזית בבחירות לכנסת ה-21.

בעת שהחל נאומו של ד"ר כסיף, מספר 3 ברשימת חד"ש, אנשי הימין החלו לקרוא סיסמאות גזעניות בניסיון לפוצץ

את האירוע בו השתתפו כ-150 בני אדם, ולהגיע אל הבמה. הפעילים באולם הדפו את התוקפים, ששבו למקום בליווי המשטרה.

השוטרים עצרו דווקא את פעיל חד"ש שרון לוזון, לשעבר חבר מועצת העיר ת"א-יפו ומראשי ארגון כוח לעובדים. בעת מעצרו חש לוזון ברע ואושפז בבית החולים איכילוב כשהוא אזוק למיטתו. לוזון סבל מהתקף לב ושחרר. למרות דרישת המשטרה, מעצרו לא הוארך והוא לא נחקר.

מהודעת מפלגת ישראל ביתנו, עולה כי הפרובוקטורים שהתפרצו לאסיפה הם אלכס קושניר, מנכ"ל משרד העלייה והקליטה לשעבר ומועמד לכנסת מטעם ישראל ביתנו, יו"ר צעירי ישראל ביתנו דור דוידיאן וגרי קורן, חבר מועצת העיר חיפה מטעם המפלגה. האחרון אף עומד בראש ועדה עירונית העוסקת ב... "מיגור אלימות".

האמריקאי".

"אנחנו מתמודדות ומתמודדים במערכה גורלית ועתירת סיכונים. הבחירות לכנסת הן חלק ממערכה רחבה יותר: המאבק בימין שבשלטון המעוניין לחסל את השאיפות הלאומיות של העם הפלסטיני ולשלול את זכויותיהם של האזרחים הערבים בישראל", אמרה ח"כ תומא-סלימאן, שציינה כי "הכל נעשה בעידודו של הממשל האמריקאי".

"נתניהו המושחת מנסה לקדם מדינת אפרטהייד ואנו נעמוד כחומה בצורה נגד כוונותיו", הדגישה. ד"ר כסיף הוסיף כי "המפלגות הציוניות מתחרות זו בזו מי גזענית יותר, ורק השותפות היהודית-ערבית שמציעה חד"ש היא מענה של אמת".

עסאקלה, מספר חמש ברשימת חד"ש לכנסת, תקף את חוק הלאום והתפלמס עם עמדות הקוראות לתיקונו: "ישנה קבוצה של ערבים-דרוזים המנסים לתקן את חוק הלאום. המסר שלנו פשוט: לא ניתן לתקן את החוק הגזעני. יש לבטלו".

הדובר האחרון באירוע ההשקה היה יו"ר הרשימה המשותפת, ח"כ איימן עודה (ר' צילום: אל-אתיחאד) שהדגיש: "אנו עושים כל שביכולתנו כדי לשמור על הרשימה המשותפת ואף כדי לחזקה, אבל ערוכים גם לרוץ לבד".

חד"ש השיקה בסכנין את

קמפיין הבחירות בערבית

כאלף פעילות ופעילים נטלו חלק בסוף השבוע (15.2) באירוע פתיחת מערכת הבחירות של חד"ש שנערך בעיר סכנין. באירוע השתתפו מועמדי חד"ש לכנסת ח"כ איימן עודה, ח"כ עאיידה תומא-סלימאן, ד"ר עופר כסיף, ח"כ יוסף ג'בארין, ג'אבר עסאקלה וח"כ לשעבר יוסף עטאונה. את האירוע פתח ראש העיר, ד"ר צפואת אבו-ריא, שעמד

שבת פיליפינית: אירוע סולידריות

יום מחאה וסולידריות בעקבות מעצרים תכופים של ילדים והורים פיליפינים בישראל וכוונה לגרשם.

האירוע ביוזמת האיחוד למען הילדים הישראליים

שבת, 23 בפברואר, 12:00, "אברהם הוסטל", לבנון 21, ת"א

מועדון קולנוע בגדה השמאלית

רוח רפאים - ז'ואאו פדרו וודריג

2000, פורטוגל (פורטוגזית; כתוביות באנגלית)

מוצ"ש, 23 בפברואר, 20:00, אחד העם 70, ת"א

החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון

משתתפת בצערה של החברה

נבילה אספניולי

על מות אמה